

A □□□

Intro

Today we will Be"H learn דף לד of בבא קמא.
Some of the topics we will learn about include:

שבח או כחש ניזק או מזיק

How the payment of חצי נזק is affected if either ox increases or decreases in value; a decrease in the value of the damaged ox is only relevant if it happened as a result of the original injury, and the ניזק can argue קרנא דתורך קבירא ביה

Your animal is still causing damage.

חצי החי והחצי המת

How the worth of the carcass is used to determine the value of חצי נזק; the Gemara discusses both פחת נבילה, if the value of the carcass depreciates, and שבח נבילה, if its value appreciates.

A

שבח או כחש
ניזק או מזיק

חצי החי
והחצי המת

פחת נבילה

תם חמור ממועד

B The Gemara references several principles in making these determinations, including:

תם חמור ממועד

A שור cannot be treated more stringently than a שור תם, and pay more than שלם נזק; and מועד

תם משלם יותר מחצי נזק

A חצי נזק should not have to pay more than שור תם.

מעשה שורו ומעשה עצמו

The Gemara contrasts one's liability for his own actions and his animal's actions. One of the differentiating factors is

קם ליה בדרבה מניה

One is exempt from payment for an action which also carries the death penalty.

B

תם משלם
יותר מחצי נזק

מעשה שורו
ומעשה עצמו

1 So let's review...

The Gemara continues discussing various scenarios of the payment of נזק חצי and cites a ברייתא which first discusses a case of where the value of the שור הניזק, the damaged animal, changed between שעת הניזק, the time of the damage, and שעת העמדה בדין, the time of the judgment:

שור שוה מאתים

שנגג שור שוה מאתים

וחבל בו בחמשים זוז

If an ox worth 200 זוז injured another ox worth 200 זוז, and caused damage of 50 זוז;

ושבח ועמד על ארבע מאות זוז

And the injured animal subsequently increased in value to 400 זוז;

נותן כשעת הניזק

He is still liable for the damages.

As Rashi explains, he cannot argue

מאי אפסדתין

You have not suffered a loss, since your animal is now worth more than it was worth prior to the damage, because the ניזק can respond

אלמלא הזיקו

היה עומד על שמנה מאות זוז

If not for the injury it would now be worth even more, 800 זוז!

Therefore, he must pay 25 זוז as נזק חצי.

However, the ברייתא continues,

כחש

כשעת העמדה בדין

If the injured animal decreased in value, it continued to deteriorate מכה, due to the original injury, he is responsible for the additional damage, because the ניזק can argue

קרנא דתורן קבירא ביה

It is your animal's action that is still causing damage.

1

**שור שוה מאתים
שנגג שור שוה מאתים
וחבל בו בחמשים זוז**

If an ox worth 200 זוז injured another ox worth 200 זוז and caused damage of 50 זוז

ושבח ועמד על ארבע מאות זוז
And the injured animal subsequently increased in value to 400 זוז

נותן כשעת הנזק

He is still liable for the damages.

As Rashi explains, he cannot argue

מאי אפסדתין

You have not suffered a loss, since your animal is now worth more than it was worth prior to the damage, because the ניזק can respond

אלמלא הזיקו

היה עומד על שמנה מאות זוז

*If not for the injury it would now be worth 800 זוז!
Therefore, he must pay 25 זוז as נזק חצי.*

חש

כשעת העמדה בדין

If the injured animal decreased in value due to the original injury, he is responsible for the additional damage, because the ניזק can argue

קרנא דתורן קבירא ביה

It is your animal's action that is still causing damage.

2 The שור ברייתא then discusses changes in the value of the שור המזיק, the damaging animal, according to רבי עקיבא who holds שותפי נינהו. The ניזק owns part of the שור המזיק in the amount of חצי נזק owed him: שבח מזיק כשפיטמו. נותן לו כשעת הנזק. Although the ניזק owns part of the animal, if the מזיק invested money and the damaging animal increased in value, the ניזק does not share in these profits, and he only receives the value of the original נזק חצי נזק, in our case 25 זוז.

2 The שור ברייתא then discusses changes in the value of the שור המזיק

According to רבי עקיבא who holds שותפי נינהו

The שור המזיק owns part of the שור המזיק in the amount of חצי נזק owed him

שבח מזיק כשפיטמו
נותן לו כשעת הנזק

Although the ניזק owns part of the animal if the מזיק invested money and the damaging animal increased in value, the ניזק does not share in these profits, and he only receives the value of the original חצי נזק in our case 25 זוז.

3 However, כחש כשעת העמדה בדין. If the damaging ox decreased in value, the ניזק receives the percentage of the animal he would have received, but at today's price. For example, in our case, the חצי נזק was 25 זוז which is 1/8th of the value, and so he owns 1/8th of the animal. Therefore, he shares in the loss, and he still owns only 1/8th at the current lower value. This holds true as well for שבח מאליו, if it increased in value without the מזיק's intervention, the ניזק would share in the gain and own 1/8th at the current higher value, because רבי עקיבא holds שותפי נינהו. The ניזק is a partner in the ox.
=====

3 כחש
כשעת העמדה בדין

If the damaging ox decreased in value the ניזק receives the percentage of the animal he would have received, but at today's price.

For example, in our case, the חצי נזק was 25 זוז which is 1/8th of the value, and so he owns 1/8th of the animal.

Therefore, he shares in the loss and he still owns only 1/8th at the current lower value.

This holds true as well for שבח מאליו, the ניזק would share in the gain and own 1/8th at the current higher value, because רבי עקיבא holds שותפי נינהו

שותפי נינהו

The ניזק is a partner in the ox.

4 Zugt di Mishnah:
 שור שוה מאתים
 שנגח שור שוה מאתים
 ואין הנבילה יפה כלום
 If an ox worth 200 זוז gored another ox of equal value, and the carcass is worthless,
 אמר רבי מאיר
 על זה נאמר
 ומכרו את השור החי וחצו את כספו
 וזו רבי מאיר holds that the Pasuk refers to this scenario, and says that they divide the proceeds of the live ox, 200 זוז, thereby paying נזק. They each realize 100 זוז, and each suffers a loss of 100 זוז.

א"ל רבי יהודה
 וכן הלכה
 ורבי יהודה agrees with this Halachah.
 However, he maintains that the Pasuk is NOT referring to this scenario, because
 קיימת ומכרו את השור החי וחצו את כספו
 ולא קיימת וגם המת יחצון
 The Pasuk clearly states that they also divide the value of the carcass, and in this case it has no value?
 Therefore, he explains that the Pasuk refers to the following case;
 ואיזה
 זה שור שוה מאתים
 שנגח שור שוה מאתים
 והנבילה יפה חמשים זוז
 An ox of 200 זוז gored an ox of equal value, and the carcass does have a value of 50 זוז,
 שזה נוטל חצי החי וחצי המת
 וזה נוטל חצי החי וחצי המת
 They divide both the live animal and the carcass among them, which also results in a payment of נזק.
 They each realize 125 זוז;
 ½ of the חי is 100;
 ½ of the מת is 25;
 Which results in loss of 75 each;

מלכה

**שור שוה מאתים
 שנגח שור שוה מאתים
 ואין הנבילה יפה כלום**

If an ox worth 200 זוז gored another ox of equal value, and the carcass is worthless,

אמר רבי מאיר
על זה נאמר

They divide the proceeds of the live ox, 200 זוז, thereby paying נזק.

ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון

They each realize 100 זוז, and each suffers a loss of 100 זוז.

א"ל רבי יהודה - וכן הלכה

agrees with this Halachah. However, he maintains that the Pasuk is NOT referring to this scenario, because

ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון

קיימת (circled in red)

ולא קיימת (circled in red)

The Pasuk clearly states that they also divide the value of the carcass, and in this case it has no value?

Therefore, he explains that the Pasuk as following

ואיזה
 צה לור לור לור מאתים
 לצה לור לור לור מאתים
 ובהלכה יפה
 חמשים זוז

ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון

They each realize 125 זוז;
 ½ of the חי is 100; ½ of the מת is 25;
 Which results in loss of 75 each;

5 However, רבי מאיר interprets the continuation of the Pasuk וגם את המת יחצון
 As saying פחת שפחתו מיתה מחצין בחי
 In the first scenario the lost value of the dead animal was 200 זוז, and 100 זוז, חצי נזק, is retrieved from half the live animal.
 And in the second scenarios, as Rashi explains, רבי מאיר maintains
 נבילה לא שייכא גבי מזיק אלא שמין את הנבילה כמה פחותין דמיה עכשיו משעה שהיה חי
 The ניזק keeps the carcass, and is reimbursed half the value of its depreciation as a result of its death. In this case, the loss was 150 זוז, and the מזיק must pay him 75 זוז, חצי נזק, from the live animal.

5 *In the second scenario*
 The נזק keeps the carcass, and is reimbursed half the value of its depreciation as a result of its death
In this case, the loss was 150 זוז, and the מזיק must pay him 75 זוז, from the live animal.

רבי מאיר
 וגם
 את הבית
 יחצון
 פחת שפחתו מיתה
 מחצין בחי

In the first scenario
 the lost value of the dead animal was 200 זוז, and 100 זוז - חצי נזק - is retrieved from half the live animal.

6 Now, the Gemara points out that in the second scenario בין רבי מאיר בין רבי יהודה
 והאי מאה ועשרים וחמשה שקיל והאי מאה ועשרים וחמשה שקיל
 By either method, both the מזיק and the ניזק are left with 125 זוז, leaving them each with a net loss of 75 זוז, which is חצי נזק. However, שבח נבילה איכא בינייהו
 They disagree regarding a carcass that increases in value after the damage:
 רבי מאיר holds שבח נבילה דניזק
 The carcass belongs solely to the ניזק, and he collects the value of half his loss from the מזיק, and he alone benefits from the increased value of the carcass.
 However, רבי יהודה holds שבח נבילה פלגא
 They share the increased value of the carcass, and half the increase is deducted from the מזיק's payment. As explained earlier, this is derived from וגם המת יחצון, they divide the carcass.

6 *According to the second scenario*
 בין רבי מאיר - בין רבי יהודה
האי מאה ועשרים וחמשה שקיל והאי מאה ועשרים וחמשה שקיל
 However,
שבח נבילה איכא בינייהו
 They disagree regarding a carcass that increases in value after the damage:

רבי יהודה

שבח נבילה פלגא

They share the increased value of the carcass, and half the increase is deducted from the מזיק's payment. This is derived from וגם המת יחצון, they divide the carcass.

רבי מאיר

שבח נבילה דניזק

The carcass belongs solely to the ניזק, and he collects the value of half his loss from the מזיק, and he alone benefits from the increased value of the carcass.

7 The Gemara points out that although רבי יהודה holds חס רחמנא עילויה דמזיק דשקיל בשבחה The מזיק shares in the increased value of the carcass. However, this is only to reduce his payment. However, in a case of שור שוה חמש סלעים והנבילה יפה חמשים זוז If an ox worth 5 סלע, which is 20 זוז, gored an ox worth 100 זוז, and the carcass is worth 50 זוז, they do NOT divide the carcass, because if they did, the result would be as follows:
 ½ the שור המזיק is 10;
 ½ the נבילה is 25;
 They both realize 35, which is more than the שור המזיק was worth; and
 היכן מצינו מזיק נשכר
 This מזיק certainly cannot gain from the damage!
 Additionally, the ניזק would suffer a loss of 65, which is more than חצי נזק.

7 *Although רבי יהודה holds חס רחמנא עילויה דמזיק דשקיל בשבחה*
The מזיק shares in the increased value of the carcass. However, this is only to reduce his payment.
However, in a case of שור שוה חמש סלעים שנגח שור שוה מנה והנבילה יפה חמשים זוז
They do NOT divide the carcass, because if they did, the result would be as follows:
½ the שור המזיק is 10;
½ the נבילה is 25;
They both realize 35, which is more than the שור המזיק was worth; and
היכן מצינו מזיק נשכר
This מזיק certainly cannot gain from the damage!
Additionally, the ניזק would suffer a loss of 65, which is more than חצי נזק.

8

Similarly, in a case of

שור שוה חמש סלעים
שנגח שור שוה חמש סלעים
והנבילה יפה שלשים זוז

If an ox worth 20 זוז gored an ox of equal value, and the carcass increased in value and is now worth 30 זוז;

Although

ליכא פסידא לניזק

The ניזק did not suffer a loss;

Nevertheless, we do not give the מזיק half the carcass, because it would result as follows:

½ the שור המזיק is 10;

½ the נבילה is 15;

They both realize 25, which is more than the שור המזיק was worth; and the Pasuk says

שלם ישלם

בעלים משלמין ואין בעלים נוטלין

The מזיק cannot gain from his animal's damages.

Although they disagree regarding נבילה שבח; however, all agree

פחת נבילה דניזק

The ניזק alone suffers the loss for a depreciation of the carcass, because

לגבי מועד בעלים מטפלים בנבילה

The owner of a מועד שור is not liable for depreciation of the carcass; therefore,

אם כן תם חמור ממועד

Certainly a תם should not be treated more stringently than a מועד!

8

Similarly

**שור שוה חמש סלעים
שנגח שור שוה חמש סלעים
והנבילה יפה שלשים זוז**

If an ox worth 20 זוז gored an ox of equal value, and the carcass increased in value and is worth 30 זוז

Although

ליכא פסידא לניזק

The ניזק did not suffer a loss;

Nevertheless, we do not give the מזיק half the carcass, because it would result as follows:

½ the שור המזיק is 10;

½ the נבילה is 15;

They both realize 25

which is more than the שור המזיק was worth

and the Pasuk says

שלם ישלם

בעלים משלמין ואין בעלים נוטלין

The מזיק cannot gain from his animal's damages.

Although they disagree regarding נבילה שבח; however, all agree

פחת נבילה דניזק

The ניזק alone suffers the loss

for a depreciation of the carcass, because

לגבי מועד בעלים מטפלים בנבילה

The owner of a מועד שור

is not liable for depreciation of the carcass;

therefore,

אם כן תם חמור ממועד

Certainly a תם should not be treated more stringently than a מועד!

9 Similarly,
שור שוה מנה
שנגח שור שוה חמש סלעים
והנבילה יפה סלע
If an ox worth 100 זוז gored an ox worth 20 זוז and the
carcass is worth 4 זוז, they do not divide the live animal,
because the result would be as follows:
½ the שור המזיק is 50;
½ the נבילה is 2;
They both realize 52, which is more than the שור הניזק was
worth; and
מה מועד חמור
אינו משלם אלא מה שהזיק
תם הקל לא כ"ש
The תם would then be paying 52 זוז for damages of 16 זוז,
and certainly a תם should not be treated more stringently
than a מועד and be liable for more than שלם נזק!

9 Similarly,
**שור שוה מנה
שנגח שור שוה חמש סלעים
והנבילה יפה סלע**
If an ox worth 100 זוז gored an ox worth 20 זוז
and the carcass is worth 4 זוז,
they do not divide the live animal, because the result
would be as follows:
½ the שור המזיק is 50;
½ the נבילה is 2;
They both realize 52,
which is more than the שור הניזק was worth; and
**מה מועד חמור
אינו משלם אלא מה שהזיק
תם הקל לא כ"ש**
The תם would then be paying 52 זוז for damages of 16 זוז,
and certainly a תם should not be treated
more stringently than a מועד and pay more than שלם נזק!

10 The Gemara adds that רבי יהודה also agrees in the
following case:
'שור שוה נ'
'שנגח שור שוה מ'
'והנבילה יפה כ'
If an ox worth 50 זוז gored an ox worth 40 זוז, and the
carcass is worth 20 זוז; they do not divide the dead animal,
because it would result as follows:
½ the שור המזיק is 25;
½ the נבילה is 10;
They both realize 35, in which the ניזק is compensated
more than נזק חצי, because his loss was 20, and he got 15;
and
א"כ תם משלם יותר מחצי נזק
He would be paying more than נזק חצי.

10 **שור שוה נ'
שנגח שור שוה מ'
והנבילה יפה כ'**
If an ox worth 50 זוז gored an ox worth 40 זוז
and the carcass is worth 20 זוז; they do not divide the dead
animal, because it would result as follows:
½ the שור המזיק is 25;
½ the נבילה is 10;
They both realize 35,
in which the ניזק is compensated more than נזק חצי,
because his loss was 20, and he got 15; and
He would be paying more than נזק חצי.